

[Kjærbøl.]

arbejder under 10 000 kr. blev givet fri, og endelig gennemførtes en række lempelser med hensyn til sommerhuse, garager o. s. v.

Følgen af alt dette blev, at 37 000 mand blev beskæftiget ved sekundært byggearbejde mod 18 000 mand ved boligbyggeri.

Det er jo indlysende, at selvom man ikke på forhånd kunne vide, i hvilken udstrækning disse frigelser ville virke, så måtte de selvfølgelig forstyrre det byggebudget, der var lagt for 1950. Men når jeg bl. a. talte med den nuværende højtærede indenrigs- og boligminister herom og erklærede, at det ikke kunne gå, fik jeg til svar, at jeg kunne regulere det gennem statslånsbevillingerne og på det større erhvervsbyggeri og det offentlige byggeri, der fortsat var under ministeriets kontrol.

Jeg bliver vel nødsaget til her at drage sammenligning mellem den højtærede ministers førnævnte udtalelse om, at byggeriet er en langsigtet virksomhed, og hans daværende synspunkt, der kun kunne opfattes på den måde, at jeg skulle være i stand til på stående fod over statslånene at regulere den samlede byggevirksomhed.

Iøvrigt må jeg også erindre om det meget irrationelle i at indskrænke det billige boligbyggeri og det strengt påkrævede industribyggeri og offentlige byggeri samtidig med, at man lader den mere eller mindre luksusprægede reparations- og ombygningsvirksomhed florere.

Nå, nu er der vel altid forskel på et ensidigt politisk synspunkt og en, alle forhold taget i betragtning, administrativ vurdering, men trods alt måtte den højtærede minister som nationaløkonom vel have indset, at det havde været bedst, om vi havde beholdt de restriktioner, hvis resultat: 24 000 lejligheder, praktisk taget ingen sortbørspriser og betydelig kortere byggetid, ingen kan benægte.

Nu vil den højtærede minister vel nok sige, at ingen kunne forudsige, at disse ombygnings-, tilbygnings-, reparationsarbejder og garagebyggeri ville tage det omfang, som de gjorde, og det skal jeg villigt indrømme, men til gengæld må jeg erindre om, at boligministeriet og jeg personligt måtte stå for skud, fordi udviklingen medførte materiale-mangel, sortbørspriser og forlænget byggetid. Jeg vil her bl. a. erindre om direktør Wonsilds udtalelser på landsindustrimødet i Aarhus den 13. oktober, hvor han siger:

„Når man har oprettet et særligt ministerium med den opgave for øje at regulere dette vigtige erhvervsområde, er det

nedslående at konstatere, at resultatet er blevet et kaos af materiale-mangel, mangel på arbejdskraft, svigtende arbejds-effektivitet og et opskruet løn- og omkostningsniveau.“

Det kan kun undre mig, at en mand som direktør Wonsild vil lægge navn til slige udtalelser, men til gengæld må det vel betragtes som naturligt, at ingen af de deltagere i landsindustrimødet, der vidste besked, fremkom med en korrektion. Det drejede sig jo ikke om en saglig, teknisk, industriel vurdering, men om et rent politisk betonet angreb.

I en artikel i „Bygge-Forum“ for oktober-november er direktør Wonsilds udtalelser genrefererede, og i fortsættelse heraf retter artiklen angreb på en række forhold, der, som artiklen udtrykkelig siger, beroede på ministerens skøn. Angrebene rettes her mod for det første den forskellige rentefod for privat og socialt byggeri, for det andet de mange boligforeninger, for det tredje den manglende saglighed og for det fjerde den dobbeltadministration, der beror på, at både kommuner og ministeriet skal teknisk behandle indkomne låneansøgninger.

Vedrørende rentefoden skal jeg senere gøre nogle bemærkninger.

At der har været en tendens til at oprette for mange boligforeninger må erkendes, men boligministeriet har da også som følge heraf i det sidste års tid nægtet godkendelse til en række boligforeninger. Man har som administrativ regel fastsat, at der ikke vil kunne godkendes mere end 2—3 boligforeninger i hver by. Når man ikke har nøjedes med at ville godkende kun en boligforening, er det af konkurrencehensyn, idet man ikke har villet begrænse konkurrencen. Hvis man havde gjort noget sådant, skulle der nok i stort omfang være protesteret, især fra den daværende oppositionspresse.

Påstanden om, at jeg har administreret usagligt, forekommer mig gådefuld. Jeg har til punkt og prikke administreret den støttelovgivning, som jeg i 1947 overtog fra venstre-regeringen. Formålet for boligministeriets administration har været at tilvejebringe så mange boliger som muligt, og dette har kun været gørligt ved i videst muligt omfang at udnytte den betydelige statsstøtte, som byggestøtteloven danner forudsætningen for. Af det i 1950 påbegyndte boligbyggeri har ca. 90 pct. modtaget tilsagn om statslån. Om det er det private eller det sociale byggeri, der i særlig grad opnår statslån, har ikke beroet på min afgørelse, men skyldes alene, i hvilket om-